

Előfizetési árak: helyben, vagy postán külföldre. Egész évre... Félévre... Negyedévre... Egy hónapra...

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELELVEL

Hirdetési díj: Nagy hasabon... Hirdetést vagy reklámot... Nyilvántartási költségek...

Igéretek.

Budapest, jan. 16.

(Sz.) Teljes megelégedéssel tekinthet vissza a parlamenti ellenzék a közelebb lefolyt napokra, mint eszméi győzedelmének napjaira.

A 48-as párt egyik kiváló tagja ámulatán azokra a tarthatatlan állapotokra, amelyek a választási törvény, a választókerületek beosztása, a választási jog megszabása körül fentállanak.

Hogy a választási cenzusz leszállítása ismét csak a mi izmosodásunk eszköze leend, abban sincs kétség, mert hiszen minél több tagja fog a független iparos és kisbirtokos osztálynak szavazási jogot nyerni.

A kormánypart egyik előkelő tagja Miklós Gyula, az általunk annyiszor és oly méltán ostorozott főispáni működését illeti el kemény szavakkal, amikor egyenesen

felhívja a minisztert: »ne töltsd azt, hogy a főispánok politikai kortesszolgálatokkal igyekezzenek maguknak érdemeket szerezni«.

Nagy szó ez a kormánypart padjairól, mert előismerést jelent az fentálló szegényes állapotnak, hogy nálunk a főispán nem a közigazgatás embereséges ellenőrzésével, hanem kortesszolgálatokkal igyekeznek érdemekhez jutni.

Hieronymi, a belügyminiszter, kilatásba helyezte, hogy egyik-másik főispánnak. — bizonyára a notoriusabb kortesseknek, — megfogja a szolgálatot köszönni, a mi magyarán szólva azt teszi, hogy úti-laput köt a talpuk alá; és ez az ígert is. — kapcsolatban Miklós Gyula beszédével, — valami, mert ebből is láthatja a főispáni hű korteshad, hogy a régi jó időknek vége fele járunk és hogy idején lesz a kortesszolgálat kiábrándulva, a kötelesség, a munka mellé állani. — Azonban, hogy néhány főispán elbocsátásával a bajon még nem lesz segítve, az is bizonyos.

Segíteni itt csakis ezen intézmény teljes átalakításával, vagy a mit ma már oly sok oldalról sürgetnek, eltörlésével lehet.

Mert mi most a főispán törvényes teendője? Felelet: pusztán az ellenőrzés.

Amde, ha a főispán ezt nem gyakorolja, — aminthogy maga a belügyminiszter bevallja, hogy ez nem történik, — akkor csak azért, hogy néhány gyűlésen elnököljön, hogy a kandidációval basáskodjak és hogy néhány helyi hivatalt úgy ahogy megvizsgáljon: nem érdemes nagy fizetéssel és kivételes nyugdíjnyelkekkel főispánt tartani. A mai kor szelleme dologtalan basákat az államháztartásban nem tűr meg.

A kormánypart másik tekintélye, az öreg Prileszky a közigazgatás bürokratizmusát panasolja föl és kér orvoslást a minisztertől.

Maga a miniszter, engedve annak az igazságnak, a melyet elődei és párta velünk szemben hosszú évek óta oly konokul letagadtak, a melyért mi oly tántoríthatlan kitartással küzdöttünk s a végsőkig küzdeni fogunk, előismeri szükségét a t e g y e l m i t ö r v é n y e k szigorításának, a k ö z i g b i r ó s á g felállításának, és ígéri ezek megvalósítását a k ö z s é g i t ö r v é n y n a g y o n s o k i d ő t igénylendő revíziójával, a nélkül azonban, hogy mikor a teendők sorrendjét ekkent évekre terjedőleg meghatározza, az államo-

sítást immár csak szóba is hozná. Tudja, érzi maga a miniszter, hogy az arra irányuló alkotmányrabló-törekvés legfeljebb a tulajdoni állapotok agyában járhat még csak fel kísérteni, de arról megmondott politikus ma már nem beszél. Egy-két év még, s mint nehéz álomtűnik végkép el, ez az agyfúrt ábránd, a melynek neveltséges indokál az állították föl, hogy a közigazgatásnak az a baja, hogy a tisztviselőt nem kinevezik, hanem választják; mintha bizony azoknak a példája, a kiket ma is kineveznek, nem épen arról győzne meg, hogy a rossz minősítési, a rossz fegyelmi törvény és a rossz rendszer, meg a mai határt nem ösmertő szolgáltság mellett, a kinevezett hivatalnokok kezében sem jobb a közigazgatás annál, a minővel a választottaknál találkoznak.

Avagy jut-e valakinek eszébe nagy Magyarországon a rendőrség szolgálataért lelkülni? Pedig ez kinevezettek kezelése van letéve.

Maga a miniszter előismeri, hogy mai közigazgatásunkban minden van, csak a mi minden jó közigazgatásnak garanciája, ellenőrzés nincs. A főispán, az alispán — mondja a miniszter — nem gyakorolja az ellenőrzést, nem gyakorolhatja, mert hiszen a melyik főispán és alispánnak 3, 4, 500 község esik a megyéjében, hát hogy járja az azt be évente? Persze ezen a réven aztán kibúvik e nemű törvényes kötelessége teljesítése alól az is, a kinek 20—30 községe van, pedig már ezt csak be lehetne járni, és alaposan meg is vizsgálni.

De — mondja tovább a miniszter — nem is volna erre az ellenőrzésre szükség, ha a szolgabírók megtennék és megtehetnék kötelességüket. Hja! de hát ha mindezek: főispán, alispán, szolgabíró meg aztán a községi jegyző is (mert hiszen a miniszter szerint a községekben van a legtöbb baj) törvényes kötelességüket úgy teljesítik, a hogy azt Hieronymi gondolja, hát akkor ki kortesszolgálat a kormánypart javára?

Meg lesznek elégedve, rekeszti be beszédét a miniszter — ha a közigazgatás egyes ágaiba friss, egészséges szellemet hozhatok.

Nos hát ennek itt is az ideje; mert ha példát akarunk arra statuálni, illetőleg arról felmutatni, hogy mi módon kell a közügyeket a nyilvánosság éltető ellenőrzése alól elvonni, mi módon kell az ügyeket megfelelő munkaerő hiányában a fiókban és munka-asztalon ügy-

szólván a papir elsárgulásáig hevertetni, talán talán alig ha kellene Debreczen város székházánál is tovább vándorolnunk.

A pozsonyi ellenzéki kör alapszabályszerűleg tevékenységi célul jelölte meg, hogy a közdolgozat, azokat, melyek a törvényhatóság tárgyalása alá tartoznak, megvitassa. És mit tön ezen alapszabályokkal a gyászos emlékeztető Szapáry-regime? Felsőszékhelyt látott a fölvetett, a kitűzött célban, és megtagadta a szabályok jóváhagyását.

Hát ez akkor, ott a kormányparton fel sem tűnt, oly természetes volt, hogy minden önálló gondolkodást, tevékenységet el kell fojtani. S ime ma, az ellenzék szemrehányására, Horváth Gyula vehemens támadására, azzal felel az új miniszter, hogy bizony azt, amiért Szapáry a jóváhagyást megtagadta, ő nemcsak megengedhetőnek, de sőt kívánatosnak, örvendetesnek tartja.

Engedni kénytelen az ellenzéki követelésekben rejlő igazság hatalmának a kormányelnök is; ő is ígertet tesz, hogy munkálni fogja, miszerint a magyar nemzet címere és saine, a közös ügyeknél az őket megillető helyet elfoglalják.

Ime! mennyi hódítása azon eszméknek, a melyekért évek hosszú során át annyi kitarással küzdöttünk s amely küzdelmünkért a kormánypart, ennek sajtója, de főleg vakburgó vidéki sajtója részéről annyi és oly feltétlen megtámadásban, gyanúsításban, gunyban részesültünk, azon sajtó részéről tudniillik, amelyről a rendelkezési alap feletti tárgyalásnál azt jegyezte meg a ház egyik kiváló szónoka, hogy magán hordja a megfizetettséget és a mely megjegyzésre sem a kormány, sem pártjának egyetlen egy tiltakozó szava sem volt; — amely sajtó egyaránt zengi dicshymnusát, bárki álljon is a kormányrud mellett a hatalom polczán; mely még a Hentzi-vita alatt is egekig magasztalta annak a Szapárynak hivatottságát, kit saját pártja már akkor kidobott s kinek cselekedeteit ime utódai oly kímélet nélkül elítélik.

De hát mindez ma még csak ígert; — ma még csak annyi becses bir, — s ezt mi koránt sem kicsinyeljük, hogy el van általuk, követeléseink, törekvéseink helyes, jogos, hazafias volta ösmerve és ebben benne foglaltatik a mi erkölcsi diadalunk!

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Á L O M . . .

En Istenem, milyen szép Almodám az éjjel! Egy virágos mesén veled Jártam szerte-széjjel.

Szép szememben tüzláng égett Mídon rám vetted, Szidobogva, szemléstve Mentem én melletted.

S te beszéltél szerelemlől, Édes halk szavakban, — En pedig hozzád simultam . . . Mindig szorosabban.

Atán karjaidba zártál . . . Hej! csak azt sajnálom: A csók még el sem csattant s már Véget ért az álom!

Ilona.

Gróf Széchenyi István bravourja. *)

— Epizód a lipcei csatából. —

Ezelőtt harmincz évvel, a napoleoni háboruk egy elagott tanuja, Max Ritter von Thiele tette közzé visszaemlékezéseit, ily czimel: »Erinnerungen aus dem Kriegesleben eines 82-jährigen Veteranen der österreichischen Armee, Wien, 1863.« A veteran katonaszeror ismerettségben állott gr. Széchenyi István, kivel együtt harcolta végig a nagy

napoleoni hadjáratot s annak családjával. — Huzamos időn át Sopronban állomásozva, onnan gyakran rándult ki a közeli Nagy-Czenkre István gróf fivére, Lajos és Pal grófok látogatására, kik közül előbbi tudvalevőleg a szabadságharc előtti időkben Zsófia főhercegnőnek volt udvarmestere.

A nagy-czeni kastély sok vig napot látott ez időben. De különösen fényesek voltak azok az ünnepélyek, melyeket gr. Széchenyi Pal az angol lady Guilforddal való egybekelése alkalmából rendezett 1811 szeptemberében. A két hétig tartó vigasságnak fénypontját egy carussel képezte, melyen csupa Sommariva vértések mutatták be lovagló művészetüket.

Thiele visszaemlékezései becsesek ránk nézve, mert azon oldalról mutatják be a legnagyobb magyart, a mely oldalról működését legkevésbé ismerjük, t. i. mint katonát. Mint a pár évvel ezelőtt szervezett Merveldt dsidas ezred tisztje, sárga sájkájában, fűzöld nadrágja és kabátjában piros hajtókával. Széchenyi István meglepő impozáns és férfias jelenség volt. 1813 óta már mint Schwarzenberg herceg tábornagy parancsörtsztije szerepel s mint ilyen vett részt a szövetségesek háborújában s hajtotta végre azt az alább elmondandó fényes fegyvertényt, melyről Thiele által értesülünk először.

Mikor Ausztria hozzájárulása az oroszporoz koalícióhoz tényné vált, Ferenc császár óhajára a szövetséges hatalmak belenyugdottak abba, hogy a szövetséges sereg egy-egy szempontjából Schwarzenberg hercegre ruháztassék a fővezénylet, ugy azonban, hogy ugy Blücher, mint a svéd korona-örökös közduataik részleteit a főhaditereterei közt

magok szabhatták meg. — 1813. jul. 13-án a szövetségesek Trechenbergben magukéva tették a Schwarzenberg által előjök terjesztett tervet s rögtön rá, az ellenségeskedések ujra megkezdésekor, a főserg 237,000 embere Eger-nél, Blücher 95 ezer embere Katzbachnál s a svéd koronaörökös 150 ezernyi serege a Havel és Spreenél megkezdte előnyomulását.

A feladat az volt, hogy a három hadserg közül az, a melyiket Napoleon megtámadja, visszavonuljon, míg a másik kettő a francziákat oldalban és hátban támadja meg. Így állottak a dolgok, a mikor végre 1813. októberében Lipsenél bekövetkezett a döntő fordulat s a szövetségeseknek sikerült Napoleon közrefogniok.

De Schwarzenberg még habozott a támadás megkezdésével, mert nem kapott hírt mindaddig a svéd koronaörökösnek Blücherrel való egyesülése felől s nem volt bizonyos abban, hogy a tervbe vett támadásnál számíthat-e mindkettőjük támogatására. — Ezenföli szivesen halogatta a támadást azért is, hogy a Colorado-féle első hadtestnek, mely erőltetett menekel után éj akkor érkezett meg, pihenést engedjen s bevárja Bennigns érkezését, mely két utóbbi segélycsapat által seregét 85 ezer fővel vélte szaporíthatni.

A támadás október 18-ára volt kitűzve. Megelőző napon Schwarzenberg herceg kifejezte környezetét előtt, mennyire kívánatos volna, ha akadna valaki, a ki Blüchernek elvinné az üzenetet, hogy másnap a maga részéről kezdje meg ő is a támadást. Az összeköttetés a sziléziai hadsereggel csak nagy kerülő uton volt elérhető; nem volt más mód, mint a franczia seregen törni keresztül magát, a m e r é s z

vállalkozásra Széchenyi ajánlkozott.

Habozás nélkül kapott fel lovára s hozzá fogott tervre végrehajtásához. Több ízben érintette a franczia tábor, honnan szapora lövések vettek üldözöbe, de estére kelve szerencsésen mégis elérte Blücher, a ki készen nyilatkozott a herceg felhívásának engedelmeskedni.

De ezzel még nem ért véget a vakmerő bravour. Blücher ugyanis kételkedett a svéd koronaörökös Bernadotte közreműködésében, a ki felől több ízben nem a leggyöngédebben nyilatkozott. Szükségesnek tartotta, hogy ő is formaszert utasítást adjon s kérdést intézett Széchenyhez, hogy nincs-e hozzá is hasonló megbízatása?

Széchenyi kijelentette, hogy ily megbízást ugyan nem kapott, de azért kész hasonló küldetésben saját felelősségére a svéd koronaörökös is fölkeresni.

Blücher által friss lóval ellátva, szerencsésen ezt a feladatot is végrehajtotta Bernadottenál. Az uton kora hajnalban meg egyszer keresztül ügetvén a franczia táboron, még az nap, október 18-án, jelentést tett Schwarzenberg hercegnek küldetése befejezéséről. Alig végezte be rapportját, Lipcse felől már ágyúlövések igazolták, hogy feladatát pontosan megoldotta. Még föl sem kelt a nap s már az elő-örökös hírel hozták, hogy az ellenség az előtte való napon megszállott pontokról Lipcse felé húzódott vissza.

Itt, Lipcse előtt fejtett ki aztán október 18-án az a nagy csata, mely mint tudva van a szövetségesek fényes győzelmével végződött. Kevesebben tudják azonban, hogy a fontos diadal kivívásában Széchenyi Istvánnak döntő

*) A »Pesti Napló«-ból.

Francia miniszterek statisztikája. A legutóbb lefolyt 100 esztendőben Franciaország különböző miniszteriumaiban történt változásokról érdekes statisztikát közöl egy németországi lap. E szerint Franciaországnak az utóbbi 100 évben volt: 94 igazságügyi, 117 belügyi, 90 külügyi, 99 pénzügyi, 109 hadügyi és 88 tengerészeti minisztere. De mert egyik-másik miniszter több ízben volt ugyanazon tárca birtokosa, a személyiségekben történt változások statisztikája ez: volt 69 igazságügyi, 87 belügyi, 73 külügyi, 54 pénzügyi, 71 hadügyi és 65 tengerészeti miniszter. Legtöbbször miniszterkedtek: Louis báró nyolcször; Mague, Cochery hétszer; Say Léon hatször; Ferry, Gérard, gf. Monfalivet ötször; Dufaure, Talleyrand, Drouyn de Lhuys, Decazes, Freycinet, Guizot, Rigault négyszer. Legtovább tartották meg tárcájukat: Gaëta herceg, a ki tizenegy évig volt pénzügyminiszter; Regnier, Massa herceg tizenegy évig voltak igazságügyi miniszterek. Freycinet hét év alatt kilencszer volt miniszter és négyszer miniszterelnök. A mostani köztársaságnak egyébként semmi oka arra, hogy az előző államformákat a kormányok állandóságaért megirigyelje, mert azok is elég változások voltak kitéve: XVIII. Lajos uralkodása alatt tizszer; Lajos Fülöp alatt tizenegyszer; Napoleon Lajos elnöksége idejében tizszer változott a kormány. 1870. óta pedig Franciaországnak nem kevesebb mint huszonkilenc miniszteriuma volt.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése jan. 14-én —

A képviselőház tegnap br. Bánffy Dezső elnöklete alatt folytatta a belügyi tárca költségvetésének tárgyalását. Elsőnek B a b ó E m i l szólalt fel, a ki nagyon sikerült és az ellenzéknek tetszéssel fogadott beszédében főleg a főispáni intézménnyel foglalkozott. Meggyőzőleg mutatta ki a főispáni mindenhatóság káros következményeit és élesen ostromozta a főispánok hatalmi tulkapását, a melyekre nézve a szegedi kerületből konkrét példákat hozott fel. Szólt a választási visszaélésekről, a csendőrség önkénykedéseiről és brutalitásairól, a közegészségügy hiányairól és végül kijelentette, hogy a költségvetést nem fogadja el.

Utánna a kormánypartól B e s e n y e y F e r e n c z szólalt fel. Beszéde elején polemizált Holló Lajossal; majd elmondta a közgazdaság terén szerzett tapasztalatait, a melyek ott municipálistából az állami közgazdaság hívévé tették. Végül a nemzetiségi kérdéssel foglalkozott. B a r t ó k L a j o s volt a következő szónok. Beszéde végén utalt a máramosmegyei állapotokra és felszólította a kormányt, hogy tegyen intézkedéseket a zsidók bevándorlása ellen.

P á z m á n d y D é n e s szóba hozta a biharmegyei négyelet ügyét, a mire H i e r o n y m i K á r o l y belügyminiszter előadta az ügy alását. Ezután gf. A p p o n y i A l b e r t emelt szót, hogy valaszoljon a belügyminiszter szombati beszédére. Foglalkozott a közgazdaság kérdéseivel, a melynek hiányait fejtegette azután a főispánokról szóló és a belügyminiszterrel szemben, a ki a hatályosabb ellenőrzés szükségét hangsúlyozta, az ellenzék zajos helyeslése mellett azt jegyezte meg, hogy az ellenőrzés a főispánoknak volna legimminensebb feladata, de azok legnagyobb része ezt a feladatot nem teljesíti. Ezzel azonban a

része volt, mert ha ő magára nem vállalja és hősies halálmegevetéssel keresztül nem viszi azt a bravuros küldetést, melynek czéja volt az együttes támadást lehetővé tenni, ugy Napoleon könnyen keresztül huzhatja vele Schwarzenberg számításait.

A herceg maga bevallja feleségéhez irt levelében, hogy rettentesebb győzelmet sohasem látott. Kétszáz ágyu, több, mint 800 löporos szekér, podgyász s roppant számú fogoly esett a szövetségesek kezei közé.

A francia sereget a Rajnáig üldözték s a gyászos visszavonulás alatt a nyomor és kétségbeesés szivtépő epizódjai játszódtak le. Száz meg száz szerencsétlen maradt vissza, éhségtől, fáradságtól elesigázva s mikor a szövetséges csapatok utólérték őket az országúton, magok bujtak elő s térdre állva rimádkodtak: »Pour l'amour du Dieu, faites nous prisonniers!» (Az isten szerelméért, tegyetek fogolyvá bennünket!) Így reméltek legalább kenyeret kapni. Megtörtént, hogy Geihausennél két katona bajonettel szurt le egy harmadikat egy darabka húsért, melyet ez, hogy megmentsen a maga számára, lábaival a sárba taposott. A győzők mindenki elvonulás közben utolsó falat kenyerét, utolsó csepp pálinkáját nyújtotta a szerencsétleneknek.

Végre Frankfurban megpihent az üldözött had. Itt érte a kitüntetés Széchenyi István grófi is emlékezetes lovaglásáért. Több tisztársával egyetemben itt vette ő is magának I. Sándor cárnak kezéből a negyedosztályú Vladimir-rendet s egyszersmind másodosztályú lovas századosi rangból első osztályúvá lépett elő.

Most, mikor a nagy magyar emléke iránti kegyelet ünnepét őrli a nemzet, az ő dicső alakját talán segít teljesebbé tenni ez a pár adat is, melyet a régi Ausztria egy veterán katonájának köszönhetünk.

V. S.

kormány nem törődött, hanem csak a politikai befolyás biztosítására gondolt és ez jellemzi a központi kormány szellemét. Beszédét azaz az óhajjal fejezi be, hogy a tények bizonyítsák be azt, hogy a miniszter a reformok megalkotásáig is új szellemet akar behozni a közigazgatásba. H i e r o n y m i K á r o l y belügyminiszter rövid válaszával az ülés két óra-
kor véget ért

BELFÖLD.

Fürdőépületek adómentessége. A képviselőházhoz W e k e r l e pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be, mely a közegészségügyi törvénynek (a mely csupán a szoros értelemben vett Magyarországra szól) ama kedvezményét, hogy a fürdőhelyeken emelt új épületek 20 év adómentesek, Horvát-Szlavonországra is kiterjeszti.

A fölmentett államtitkár. Láng Lajos távozó államtitkár fölmentése alkalmából a hivatalos lap a következőket közli: »Ö császári és apostoli királyi felsége: dr. Láng Lajos pénzügyminiszteri államtitkárnak, ezen állásától saját kérésére történt felmentése alkalmából legkegyelmesebben elrendelni melőztetott, hogy nevezettnek odaadó és hű szolgálataiért legfelsőbb elismerése nyilvánítottassék.»

KÜLFÖLD.

A konverzió. Mint a N. Fr. Pr. értesül, a két pénzügyminiszter elhatározta, hogy 100 koronára szóló koronajáradék-kötvényeket is fog kibocsátani. Ezek összege csekély lesz ugyan, de mégis látszik, hogy figyelemmel vannak a kis tőkere is. Egyébként a konverziót még jan. hónapban megakarják kezdeni. A bécsi bankok az osztrák üzletekben 20% -kal részesednek, melyből a Länderbankra 6% jut.

Bosnyák gróf. Szerajevó legtekintélyesebb és leggazdagabb polgárának egyike, Kapetanovic Mehemed bég, ki egy bosnyák újság szerkesztője is, a napokban kérvényt intézett a királyhoz, melyben a grófi címet kéri. Kapetanovic Mehemed bég Bosznia legelőkelőbb családjaik egyikéből származik, mely évszázadok óta az ország történetében kiváló szerepet játszott. Kapetanovic Mehemed bég az 1878-iki okkupáció alatt leghevesebb ellenségeink köze tartozott, de mikor az okkupáció be volt fejezve, átvette magát az új állapotoknak s azoknak egyik leglelkesebb hívéje lett. Ezt a barátságos magatartását azonnal jutalmazták meg, hogy kormánytanácsosnak nevezték ki, mo t pedig grófi rangra emelik.

A táncvizgalmak.

A farsang beálltával egymást váltogatják a táncvizgalmak is.

Mióta a társadalmi életben a családok közt való szorosabb összeköttetések meglazultak, mióta az az elv kezd uralkodni, hogy: »kiki magának«, a táncvizgalmak kepe és jelentősége is egészen más lett.

Más volt a régi táncmulatság s más a mai. A régieket egyszerűség, nemes fesztelenség, őszinteség és jéllő idomosság jellemezte. A mai táncvizgalmak legfőbbje arra való, hogy valóságos leány-kiállítást rendezhessenek, ruha-

A királyi tanácsos leánya.

— Társadalmi regény. —

Irtá: V. Gaál Karolina. 68.

(Folytatás.)

Legközelebb járt Berliczkyékhez, a Tarvölgyi Katinka férjéhez, kit igen becsült. Nálak tesz hát egy látogatást.

Berliczky köztisztviselőben állt mindenki előtt. Katinka derek, kedves nő lett. Igen díszes kastélyuk volt egy regényes vidéken, szerény falvacska házáitól környezve.

Tágas parkba lépett Gerő az utasítás szerint, hol egy rendben tartott kocsinton lombok árnyában sétált előre, saját kocsisját az ottani koresmában hagyva, míg uti holmijáért küldeni fog.

Hát ha nincsenek hon Berliczkyék. Egy kanyarultnál, hol gyönyörű fenyves közébe nyult be az út, megdöbbenve állott meg Gerő.

Nem akart hinn szeméinek. Egy fekete ruhás, fehér arczu nő ült egy kopadon, a falombok árnyékától félig elfedve.

Melletle egy nyitott könyv feküdt a padon, napernyővel s kis keztyűkkel. De tekintete a távolban merengett. Bánatos kifejezés ült arcán.

Most egy levelet vett ki kebléből és olvasni kezdte. Gerő lábujjhegyen lopózkodott a bokrok mögé. Hallgatózott.

A nő fenhangon olvasta a levelet: Kedves szerencsétlen Leonám! Titkos levelezésünk által már egészen tied lett rokonszenvem és részvétem. Miféle borzadt családát kellett átélned teljesen felfogom annak horderejét.

Nem vetem szemedre, hogy Gerőt meg tudtad bántani iszonyu lépéseddel, de nem is

versenyt csinálnak. Megszűnt a nemes egyszerűség s nagyon sokszor feket nem ismerő szenvedély töri szét a korlátokat, melyek közt az ifjúságnak mozognia illő volna.

A táncmulatságnak világrért sem lehetünk ellensége. Utóvegre is a tisztességes összejövö-
lekre ma, mikor ugy is jóformán szét vannak tagolva a családok, sokkal nagyobb szükség van, mint bármikor volt. Legalább ilyenkor simuljanak egymáshoz azok, kiket a nehéz életviszonyok szétválasztanak. A leányok sem maradhatnak többé rejtett virágok, mert hiába, az ilyenek mai világban könnyen otthon maradhatnak.

»Az élet nehéz küzdelméi is kivánják, hogy olykor kiemelkedjünk a mindennapi köteleességek nehéz béklyóiból s adjunk szabad folyást jó kedvünknek, de ugy ám, hogy az sem erkölcsi, sem testi, avagy anyagi kárunk romlására ne legyen.

És éppen e tekintetben van kifogásunk a táncvizgalmakak illetőleg.

A tánc igen szép, ha azt az illem és szemérem megsértése nélkül lejlik. A mai fiatalok e tekintetben igen sokat hibáznak. Feketlen szenvedéllyel tombolják végig az éjszakát, megsértvén a közillemet és saját egészségüket.

Az anyák szemé viraszson a fiatalok fölött. Ne engedjék meg, hogy a mai szabad világnak hódolva, a tánc szétörje még azon korlátokat is, melyek meg vannak. Ne engedjék, hogy gyermekeik egészségük veszélyeztetésével adják át magukat a tánc szenvedélyének, mert azt a kis dicsőséget, hogy egy pillanatra sem kellett petrezselymet árulni: keservesen fizethetik meg.

Mindenknek meg van a maga határa. Legyen meg ez a határ különösen a táncban. A táncmulatságok gyakori látogatásával ne támadjuk meg anyagi helyzetünket.

A mai divat igen kegyetlen. Nagyon sokat kíván a szülőktől. Hiszen a szülő mindent képes feláldozni gyermekeért. Éppen azért oly könnyű a szeszélyes divatnak hinárba vinni az embereket.

Hódítson és uralkodjék már egyszer a nemes egyszerűség. Ez az igazi szép, észrevétlenül hat és hódít.

Sokan azt hiszik, hogy a táncmulatság arra való, hogy ott ruhánkkal, ékszerünkkel, viselkedésünkkel feltűnést keltünk.

Azért vannak, kik mikor bálba mennek, egy egész kirakattal allanak elő. A nyakban, a mellet, az ujjakon egész ékszerbolton cipelnek fel. Hajuk állása kiveszi őket a természetes formájukból, ruhájukra s kszor nagy összeget áldoznak.

Igy történik aztán, hogy a mai összejövö-
vetelek külsőleg fényesek, a táncszerelem fényben és pompában uszik, benne tündérek lejtnek... de az hiányzikégszöböl jökevő, a mely leg-

vagyok képes téged vigasztalni, nagy bukásodban: nem is biztathatnak reményvel, hogy valaha Gerő megbirna neked bocsátani!

Valamint te sem fogsz Verőczy Sándornak, a jellemtelen csabítónak soha megbocsátani, ki midőn férjédtől elidegenített (itt már sirdogált a levélolvasó nő) és belátta, hogy valed pénz nem nyert, elhagyott, kigunyolt és majdnem nyomorba taszított.

Ezer köszönet a jölelkü Berliczkyéknek és nejének Katalinnak, hogy irántadi barátságukból nagy kérésre magukhoz vettek.

Neked szegény Leonám, hiányzott az hogy anya nem lehettél Gerő mellett, de bidd el, ennek te voltál az oka.

Szívünk forró hevével kell szeretnünk a férjet, kinek azt az oltárnál is esküdtük.

Ha gondolataink, érzelmeink más felé csapongnak s másra vesztegetjük szerelmi kegyelmeinket, férjünkhez nem lehetünk igazi hő vonzalommal.

En boldog vagyok szeretett gyermekeimmel, kiknek atyjokat, Jenőmet, forrón szeretem édes Leonám. Kizárólag ő az én keblem világa, s benne őszpontosul női érzelmeim minden hő érzeménye.

Azért a mennyire társalgó körünk igényli, a világnak is megadom az illelem határig a mi az övé, de szívem, lelkem kincstárát egyedül szeretett Jenőm bírja.

Édes anyját pedig ő érte, de saját érdemeiért is tisztelen, szeretem.

Nálad csak gyanu verhetett gyökeret e derek anya irányában, pedig igaztalan voltál. Naponta iparkodom a mamát irántad hangolni, sejtetem vele, hogy lehetne még belőled jó feleség: s talán Gerő is engesztelné meg a tudat, hogy te szívesen kérnéd meg bocsánatát (Itt erősen zokogott a nő és sohajtá: istenem!)

A levél kihullott kezéből.

szükségesebb fűszere az ilyen összejövö-
leknek.

Igazán, sokszor nevetünk kell a történeteken. A rendező bizottság gondosan odanyomtatja a meghívóra: »A hölgyek kéretnek egyszerű ruhában megjelenni!» De ezt már ma megfordítva kell érteni.

Ma oldalról meg az történik, hogy a mai táncvizgalmak éppen az oklatan módon folytatott fényűzések miatt nem sikerülnek.

A komolyan gondolkodó családok nem akarnak versenyt szaladni a könnyen gondolkodókkal. Visszahúzódnak s elkerülik meg a tájékat is a — »Vigadó«-nak.

Am itt volna tehát az ideje szakítani az oklatan fényűzéssel, melylyel hódítani ugy sem igen lehet.

Az ám, csak hogy bajos ám megállapítani, miben áll voltaképen az az egyszerűség.

Az életben a hölgyek közt bizonyára bajos dolog ezt a határoalatat meghuzni.

Mi szokott ugyanis történni? Tegyük fel, hogy elhatározzák, a leg egyszerűbben fognak megjelenni.

X megveszi az egyszerű ruhát. Megnézi Z. Már Z-nek oda volna minden kedve, ha csak egy mákszemnyivel felül nem kerekednék X-en. A Z-ét megnézi V. Talán boldogtalan lenne, ha különbet nem venne mint Z.

Igy megy ez aztán a végtelenségig.

Hát ez el kell küzdenünk minden erőnk-
ból s az ideje a táncmulatságok alkalmával meg kell mutatni, nevé nemcsak beszélni fogjuk: egyszerűen jelenünk meg, de tényleg meg is cselekedszük.

Veréb a vendéglőben.

— Téli kép. —

Hiába ragyogja át a napsugár: metsző hideg marad a lég. A fákön zuzmara csillog, a háztetőket vastag hó-réteg fedi, az utcán jégge fagyott a hó. Az emberek — meleg ruhákba burkolódva, vagy pedig a barátságos kalyha melle húzóda — valahogy csak megvédik magukat a hideg ellen, de mit csináljon az állat, melynek bőre, szőre, vagy tollazata nem elégséges védőszőnyeg ily rettentő hidegben? Hát bizony sokat szenvednek nemcsak az emberek, de az állatok is a tél szigorától. A lég lakói, a madarak sem repkednek most oly vidáman, mint tavasszal, vagy nyáron, — a szabad mezőről és erdőről bevonulnak a városba, mert itt könnyebben jutnak élelemhez. De a városban sincs melegebb, mint odakünn, szegény madarak dideregnek, gubbaszkodnak, s közülök nem egy megfagyva hull a földre.

Igy járt a fentirt veréb is, melyet e cikk hőisévé avattunk. Miért iránk mindig miniszterekről s más nagy urakról, midőn méltóbb tárgyról, a verékekről is írhatunk? Czikünk hőse, a hidegtől és éhségtől elkényszeredve, félig megfagyva hullott alá a levegőből, de — szerencséjére — estében odaütődött a »Kis-Bika«-vendéglő üveg-ajtájához. A jó szívű pinczerek észrevették a szerencsétlen veréb bajsorsát, megkönyörültek rajta s bevitték a meleg vendéglői szobába.

Beborítá szeméit és hallhatólag zokogott. Gerő már felismerte nejét.

Erősen dobogó szível, összefont karok-
kak állt ott közel, melyet távolról sem sejtett Leona, hisz férjét Olaszországban lenni tudta.

Tehát családott Verőczyben az ő neje, gondolta Gerő.

Összevonta szeméit, nézett erősen az ott kesserveben gyötrődő nőre.

Ez a nő, ki idegen karok közt élvezte a tiltott szerelem kéjét, itt van most, férjétől el-
valva, megvetetve s a család kedvestől elhagyatva, gunyárgyul kitéve.

Lehet-e még egyszer e nő, ily nő, oly tiszta kebelre ölelni, mint férje keble? »És bocsásd meg bűnünket, miképpen mi is megbocsátunk — — —«

Gerő egyet lépett, a bokor megzörrent... A nő nem hallotta zokogásában.

»Nem fog oda rohanni, hogy első legyen az engesztelésben.

A ki bűnös — (már pedig Leona az) hát tegye meg az első lépést.

Még egyszer megmozdult, de azért össze-
vont szeméivel szoborként állt ott s nézte nejét...

Leonora meghallotta a neszt... Visszatekintett: felsikoltott, férjét felismerte.

— Felszökött, hozzá akart futni, de ér-
zé, hogy elhagyja ereje...

Elhaló tekintetet vetett férjére és rebegte: Gerő!

Azután megkapaszkodott egy fenyőfa de-
rekába, odaborult s felháva roskadozott... — Bocsáss meg férjem! és ha Gerő oda nem siet, a földre omloti volna a megtört szívű nő.

(Vége köv.)

A megdermedt... Bár az előtt pár pe kikerülhetetlen háló minden anyagi segí mégis örövendett a hogy milyen szép a kezdte az élet szép meleg szobának, ho morzsáknak, melyek szét heverték.

Nem szemtele ráfogták, hogy szem dögseretetet élvez s nem illik azazl vette föl a morzsák jét a rég nem é Csak egyszer hát fölgrótt az asztal végett.

Talált ott egy osztott edényt, mel fehérlett, a másik lott. Bizonyára val szőr is a loyális fe bele a csőrért. Nem sósnaq találta. Azu ros valamit köstöl prűzkölt. Szögédi.

E kudarc ut czirozást. Ismet vis ott keresgél. A nyezetett kanak neveti most a kündélszaki nyelven a a veréb, azzal fele.

Nem állhat idegen nyelvű koll elmélkedik a vendé mint aféle tapasz kinpróbáján is ker keresgél, addig egy megrezzen minden zik-föltételül az hogy az ember a ber a többi állatú vagy kiirtja. Óvato.

Csak a pincz zalma. Az által er s hálásan tekint. Tudja, hogy a nő valahol Petőfi ver a hölgyek szive retteg.

Ha az idő m még ő is sokáig idéje. Ha csak val által tudomást ne sét föl nem faja. Szizuro tito szivü olvasóinktol fogja terbelni, ha harminczadára j vendégseretelen csorba esik!

Jan. 17. Munt nár előadása a váro Jan. 18. A es ronae vendéglőben. Jan. 21. Füg déglőben. Jan. 21. A po Jan. 21. Eskü vénysek előtt. Jan. 21. Ács Jan. 22. Jégp Jan. 25. Váro Jan. 28. Gar Jan. 28. Cstü vendéglőben. Jan. 29. A jo Jan. 29. Ipar Febr. 1. A va nak táncszéle a Febr. 4. Eva szállodában. Febr. 4. Köm Febr. 5. Kov Korona-vendéglőben. Febr. 11. Em Febr. 11. Fü vendéglőben. Febr. 12. Em Febr. 15. Esk törvénysek előtt. Febr. 26. A

Hata

Jan. 17. Munt nár előadása a váro Jan. 18. A es ronae vendéglőben. Jan. 21. Füg déglőben. Jan. 21. A po Jan. 21. Eskü vénysek előtt. Jan. 21. Ács Jan. 22. Jégp Jan. 25. Váro Jan. 28. Gar Jan. 28. Cstü vendéglőben. Jan. 29. A jo Jan. 29. Ipar Febr. 1. A va nak táncszéle a Febr. 4. Eva szállodában. Febr. 4. Köm Febr. 5. Kov Korona-vendéglőben. Febr. 11. Em Febr. 11. Fü vendéglőben. Febr. 12. Em Febr. 15. Esk törvénysek előtt. Febr. 26. A

Ujd
Hogy ke

— Szőlőszeti
A nagy tan nagyderékü előad nos vinczellérképe szőlőszedőknak: Előadásában debreczeni homok lótermelésre. Legt megfogtatása, 60 nünk kell az ütlet a tőké elárnyéko távolság 120 czm, hosszu, teljesen beültetésnel- óvak

ebből fűszere az ilyen öszszejelvete-

an, sokszor nevetünk kell a törté-

endő bizottság gondosan odanyomatja

bra: „A hölgyek kéretnek egyszerű ru-

gajeleni! De ezt már ma megfordítva

oldról meg az történik, hogy a

vigalmak epen az oktanon módon

enyüzések miatt nem sikerülnek,

omolyan gondolkodó családok nem

rsenyt szaladni a könnyen gondol-

Visszahúzódnak s elkerülnek meg a

— «Vigadó»-nak.

tt volna tehát az ideje szakítani az

nyúszással, melylyel hódítani ugy sem

csak hogy bajos ám megállapítani,

ntakapen az az egyszerűség.

ben a hölgyek közt bizonyára ba-

zt a határozatot meghuzni.

szokott ugyan történni?

ük fel, hogy elhatározzák, a legeggy-

fogják megjelenni.

egyszeri az egyszerű ruhát. Megnézi

nek oda volna minden kedve. ha

nakszemnyivel felül nem kerekednek

et megnézi V. Talán boldogtalan

különbet nem venne mint Z.

meg ez aztán a végtelenségig.

z ellen kell küzdenünk minden erőnk-

tel tanczmulatságok alkalmával meg

ni, hogy nemcsak beszélni fogjuk:

ha jelennek meg, de tényleg meg is

szokunk megjelenni.

teréb a vendéglőben.

— Téli kép.

ha ragyogja át a nap sugar: metsző

rad a lég. A fákhoz zuzmára csillog,

ket vastag hó-réteg fedi, az utcán

ott a hó. Az emberek — meleg ru-

kolozva, vagy pedig a barátságos

elle húzódnak — valahogy csak meg-

szakat a hideg ellen, de mit csináljon

nyelnek bőre, szőre, vagy tollazata

ezes védőszer ily rettentő hidegben?

bizony sokat szenvednek nemcsak

A megdermedt madárka itt magához jött. Bár az előtt pár perccel elszánta magát a kikerülhetetlen halálra, mint sok tönkre-jutott, minden anyagi segítség nélkül álló ember, most mégis örvendeti a felébredésnek s belátta, hogy milyen szép az élet! Vereb-nyelven elkezdte az élet szépségeit dicsőíteni, örült a meleg szobának, hova jó sorsa vezette, örült a morzsáknak, melyek az asztalok alatt szerzetést heverték.

Nem szemtelenkedett, holott a verebekre ráfogtak, hogy szemtelenek. Tudta, hogy vendégszeretetet élvez (még pedig fizetés nélkül) s nem illik azzal visszaélni. Szerényen csipegette föl a morzsákat, megtöltve apró bendőjét a rég nem élvezett pompás falatokkal. Csak egyszer háródott föl annyira, hogy fölugrott az asztal tetejére, rekognoszcirozás végett.

Talált ott egy különös alakú, két részre osztott edényt, melynek egyik felében valami fehérlett, a másik felében pedig valami pirosított. Bizonyára valami jó dolog lehet az! Először is a loyális fehér színű valamibe ütötte bele a csőret. Nem ízlett neki, mert nagyon sósnak találta. Azután a republikánus színű piros valamit kóstolta meg. Attól meg nagyokat prüszkölt. Szőgedi paprika volt.

E kudarc után abbahagyta a rekognoszcirozást. Ismét visszaröpillt az asztal alá s ott keresgél. A szomszéd-szobából az elkényeztetett kanári, ki szép kalitkájában csak neveti most a kúnt didergő madarakat, valami dalszaki nyelven átbeszél hozzá, mire hűsünk, a vereb, azzal felelt: «Nix dájcs!»

Nem alhat tehát szóba fényes ruhájú, idegen nyelvű kollegájával, hanem magánosan elmélkedik a vendégszeretet éretyéről. — De mint afféle tapasztalt vereb, ki már a halál kinprobáján is keresztül-esett, meg morzsákat keresgél, addig egyik szemével folyton figyel s megrezzen minden legkisebb zörejt. Nem bízik föltétlenül az emberekben, mert tudja, hogy az ember a legkegyetlenebb állat. Az ember a többi állatoknál vagy rabszolgáivá teszi, vagy kiirtja. Óvatossága tehát indokolt.

Csak a pincér-kiszasszony iránt van bizalma. Az által engedti magát megismogattatni s halásan tekint rá parányi okos szemével. Tudja, hogy a nőknek jó szívök van. Olvaszt valahol Petőfi versei közt: «Dicső, dicső hely a hölgyek szive!» — A nőktől tehát nem retteg.

Ha az idő még sokáig így tart, akkor még ő is sokáig lesz a vendéglő ingyenes vendége. Ha csak valami macska-uróság e sorok által tudomást nem vesz róla s czikkünk hőstől föl nem falja!

Szigoru titok-tartást kérünk tehát jó szívű olvasóinktól, mert az ő lelkiismeretüket fogja terhelni, ha czikkünk hőse a macskák harminczadára jut s a híres debreczeni vendégszeretetet én által kiközösíruhetetlen csorba esik!

(Sarló.)

Határidő-naptár.

- Jan 17. Munkácsy János szőlőszeti vándortanárnak előadása a városban nagytérben. D. e.
Jan 18. A csizmadia ifjú mesterek bálja a «Korona» vendéglőben.
Jan 21. Függetlenségi kör bálja a Korona-vendéglőben.
Jan 21. A polgári kör bálja a Bika-szállóházban.
Jan 21. Esküdtársi tárgyalás a debr. kir. törvénytörvényelőtt.
Jan 21. Ács ifjuság bálja a Margit-fürdőben.
Jan 22. Jégünnepély a Margit-fürdő jégpályáján.
Jan 25. Városi közgyűlés.
Jan 28. Gazdász-bál a «Bika» szállóházban.
Jan 28. Csizmadia ifjuság bálja a «Korona» vendéglőben.
Jan 29. A jogász- és tisztviselői-kör közgyűlése.
Jan 29. Iparoskör bálja a Bika-szállóházban.
Febr 1. A vasuti üzemeltetőség hivatalnokainak táncestélye a Bika-szállóházban.
Febr 4. Evang. filér-egylet thea-estélye a Bika-szállóházban.
Febr 4. Kőműves ifjuság bálja a Margit-fürdőben.
Febr 5. Kovács és kerékgyártó ifjuság bálja a Korona-vendéglőben.
Febr 11. Emke-bál a «Bika»-szállóházban.
Febr 11. Függetlenségi párt bálja a Korona-vendéglőben.
Febr 12. Emke fiókjának közgyűlése.
Febr 18. Esküdtársi tárgyalás a debr. kir. törvénytörvényelőtt.
Febr 26. A színházi nyugdíj-intézet közgyűlése.

Ujdonságok.

Hogy kezeljük a szőlőt? — Szőlőszeti előadás a városban. — Debreczen jan. 17.

A nagy tanácssteremben tegnap délután nagyérdemű előadást tartott Munkácsy János vizezellekérpezedei tanár az ott összegyűlt szőlősgazdáknak: Előadásában szépen kifejtette, hogy a debreczeni homokos talaj igen alkalmas a szőlőtermelésre. Legfőbb feltétel azonban itt a föld megforgatása, 60—70 milliméternyire. Úgyel-nünk kell az ültetésnél a sortávolságra, nehogy a tőkék elárnyékolják egymást. A legjobb sor távolság 120 czm. A karozásnál mindég öt láb hosszú, teljesen egészséges karók vendők. A beültetésnél óvakodnunk kell attól, hogy egy

tablába többféle faj szőlő ültetessék. Előadó ajánlja beültetésre az olasz rizling-fajt, mely a peronosporának elleneáll. Jó az erdei szőlő is. A fekete fajok közül legajánlatosabb a portugézi vagy opportó. A fehér fajok között leg-szebb termése van a paszatutinak. Két külön-böző szőlőt szüretelésnél összevegyíteni nem ajánlatos. Az ültetésnél nem helyes dolog az ugynevezett megropogtatás, mert ez a belsejt-szöveteket megsérti, sokkal jobb ha egy fűrészdarabbal kaparjuk meg a büttyköt. Fő dolog az ültetésnél, hogy a beültetett vesszőnek minden részével érintkezzen a föld. Ezenkívül a felső szem felébe homokot hintünk (csirkézés.), homokfogónak jó az ószbuza és az akác. Az először beültetett vesszőkön a csapos-metszést használjuk — fokozatosan s csak a hatodik évben vesszük elő a szalveszős műveletet. Az amerikai-szőlő fajok most nagy kelen-dőségnek örvendenek nálunk. Előadó ajánlja a következő fajtákat: meszdustalajban a riparia sovage, kavicsos talajban a rupestris montikula igen fogékony, de a Jork maderia a legjobb-faj, mely talajt nem válogat. A fekete fajok közül csemege szőlőnek legjobb az Othello, mind ez amerikai fajok daczolnak a betegsé-gekkel.

A még meglévő szőlőket permetezés ál-tal óvhatjuk meg a peronospora pusztításától. De nemcsak levelekkel kell permeteznünk, mert a betegség a kocsányt és a szarakt is megtá-madja. Legjobb permetező gép az «Ausτρια» mely 29 perc alatt 13 literet használ el. Anyagnak legjobb az azurin. Fődolog a perme-tezésnél, hogy az anyag a gepben le ne üle-pedjen. Erre nevezte igen alkalmas a folyadékba egy ingat eresztini, mely mozgasa által mind-eg felkeveri azt.

A debreczeni szőlősgazdák egy amerikai kísérleti szőlőtelepet állíthatnak fel, melyben minden szükséges dolgot előadó vezetése mel-lal megtanulhatnak.

Végül előadó felveti azt a nagyérdemű indítványt, hogy a város polgárai által alakít-tandó «amerikai-oltó-szövetkezet» kellene Deb-reczenben. Területül 30 kat. hold szükséges-letének e célra. Alapítke-szükséglet 40 ezer forint. Az első évi kiadás 28,780 frt, a másod-ik évi 7800 frt, a harmadik évi 1460 forint lenne, de ezzel szemben 20 ezer forint bevétel áll. A negyedik évi kiadás 20,740 frt, ezzel szemben bevétel 42 ezer frt. A hatodik év 78 ezer frt bevétellel záródnék — leszámítva be-lőle az épületszükséglet költségeit. A szövetke-zet az oltvány darabját 8 krért adhatna, hol-lott az állam 12 krért adja.

Munkácsy ma délelőtt újabb előadást tartott.

* Kiutasított hírlapíró. A «Buda-pesti Hírlap» párisi levelezőjét, Szé. ely Sámuel-t, a Mohrenheim párisi orosz nagykövét meg-vesztegetéséről szóló távirata miatt, mely kü-lönbben igaznak bizonyult, Franciaországból — ki-tessékelték.

* Felolvasás az iparoskörben. Eötvös K. Lajos, Debreczen város és Hajdúvár-megye tevékeny tanfelügyelője, f. hó 22-én a debreczeni iparoskör fölkérésére szakszerű s nagyérdeműnek ígérkö felolvasást tart, mely-re vettük a következő meghívót: A debreczeni «iparoskör» folyó hó 22-én d. e. fel 11 órakor a városban nagyteremben, felolvasást rendez. Felolvasóul Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelő urat sikerült megnyernie. A felolvasás tárgya: Az iparfejlesztés a földi gazdasági viszonyaink között, vonatkozóssal Debreczen iparára. A felolvasást nemcsak ér-dekesnek, hanem városunk ipari fejlődése szempontjából reális fontosságnak is tartván, czimzettet tisztelettel kérjük, hogy azon meg-jelenni sziveskedjék. Debreczen 1893. Január 16 Serli Ede elnök. Dr. Bakos Imre titkár.

* Széchenyi ünnep. Vasárnap lep-lezték le a magyar tudományos akadémia fa-lára illesztett Széchenyi-emléktáblát, mely azon jelenetet tünteti föl, mikor Széchenyi 1825. nov. 3-án a pozsonyi diéta kerületi gyűlésén egy évi jövedelmét ajánlotta föl a magyar tu-dós-társaság megalapítására. A szép kivitelű emléktábla, melynek relief-alakjai közt Szob-szjai Papp István is helyet foglal, Holló Bar-nabás fiatal szobrász műve. — Az emléktábla leleplezésekor nem volt külső, utcai ünne-pély, de az akadémia termében szülőle-tartat-tott, melyen fényes közönség jelent meg. Az első beszédet, megnyitót Eötvös Loránd báró elnök mondotta. Zichy Antal, mint az I. osztály elnöke, állott fel aztán s röviden vázolta azt a programot, melyet az akadémia ezután az évenkénti Széchenyi-ünnepeken követni fog. Beöthy Zolt, a szónok-taná-r, egy fényes költői tollal megírott tanul-mányt olvasott fel «Széchenyi és a magyar költészet» cím a'att. Beöthy nagyhatású fel-olvasása végén megemlékezett arról a nagy elvi harcokról, mely Kossuth és Széchenyi kö-zött kifejlődött. — Széchenyi már akkor be-teg lehetett, mert míg a «látító» Kossuth a leghiggadtabban s nyugodtan traktált, addig Széchenyi mind indulatosabb és türelmetle-nebb lett. Érdekes pszichologiai tanulmány le-hetne már itt Széchenyi azért is, hogy a lángész és az örület között hol a határ? Fi-gyelmesszettel felolvasó a politikusokat, hogy abba a hiába ne essenek, mint a negyvenes évek legtöbb aktualis férfija, akik a költészetet negli-gálták. Mert ki tudja, hogy magyar költészet nélkül lenne-e ma magyar politika? Az éjlen

és taps felzúduló viharában fogadta Beöthy a pályatársak, főpapok, miniszterek gratu-lációit.

* Halálozás. A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk felejthetetlen szeretettel jó fiunk, testvér, sógor és áldott emlékü jó ro-kon néhai polgár Szathmáry Sandornak folyó hó 16-án; életének 26-ik évében, rövid szenvedés után bekövetkezett gyászos elhun-yát. Kedves efelelhetetlenülk porrézei f. hó 18-án, szerdan délután 2 órakor fognak, az «v. ref. egyház szertartása szerint, Piacz-utca 1664-ik sz. háznál tartandó rövid ima után, a halva-utcazi temetőbe örök nyugalomra helyez-tetni. Végítisztegeteleire rokonainkat, ösme-rőseinket szomorodott szívvel meghívjuk: Deb-reczen, 1893. január hó 16. A gyászoló család. — A temetést Dankó M. temetkezési int. rendezi.

* Összeégett ember. Rémgeregnybe illő szerencsétlenség történt az éjjel a csonka-utcazi 3182-ik számú házban. — Az ott lakó Andráscsik András horva-tapolcsei (Gömörm.) születésű 45 éves napszamos vigan palinkáz-tott egymagában, oda téve maga elé a mosdó-tálat, melyben szénparázs volt a szoba meleg-ítésére. A palinkázástól megrészegedett And-ráscsik s fejfel bele bukott az izzó szénbe. — Arczát és fejét borzostól módon összeégette. Felesége csak reggel vette észre a szerencsét-lenséget. Andráscsikot beszállították ápolás vé-gét a kózkórházba.

* Színház. Tegnap «Orpheus az alvilágban», ez a régi jó operette adott. Offenbach behízelgő zenéje, melyet ma már a zenészek bizonyos kényes-lésel néznek, illetve talán hallanak, sohasem évtől el-ső mellett a hőhő jeleneteket is pompásan mulattat a közönség. Ma és holnap Gabányinak «A kapuvá-re» történeti vígjátéka adatik. Az ujdonság iránt nagy az érdeklődés.

* Megcsipett bolti tolvajok. A város háza alatt levő Shürberger-üzletben ma négy tolvajt fogott el maga Boczkó rendőr fő-kapitány, ki éppen akkor ment el a bolt előtt, mikor a kereskedő észrevette a lopást. A tolvajokat, Tanácsak Marit, Kazmér Peternét, Un-godi Borbálát, kik nyírmadaik és Lászi J.-né-t, ki böszörményi — már becsukták a pinczébe okulás végett.

* Iskola tervek. A városi mérnöki-hivatal e héten kezdi meg a kis-köszuth-utcazi s a varga- illetve cser-utcazi iskolák terve-zését. A tervek a jövő hóban fognak bemutatatni.

* Fölsült zsebtolvaj. Egyik helybeli orvost a vasutnál szemlőgye vette tegnap va-lami vásári zsebtolvaj s az orvos zsebében le-vő rendelő-tarozat pénzest tarozának gondol-van ellopota tőle. Bezzeg haragudhatott a já-mbor, mikor megpillantotta a tarozaban a sok recept-papirrost.

* Elgázolta a vonat a pályaudvar-hoz közel Szathmári Sandor napszámot. A szerencsétlen nagy seibeiben meghalt, mire a kózkórházba szállították. Holttestét ma teme-tik el onnan.

* Megfagyott hajcsár. Az ispotály-laponon egy ösmeretlen, hajcsárnak látszó fia-tal férfit találtak megfagyva. A kózkórházba szállították.

Az idő. A legundalmasabb téma, az idő, állandó érdeklődés tárgya. A rendkívüli hideg időjárás okozza ezt. Szibériává válto-zott át Magyarország. Tegnap, a mint a hő-ésés megszűnt, ismét gyilkos hideg lett, külö-nösen este felé oly metsző szél fújt, hogy az utcán alig lehetett embert látni. Ma hajnal-ban ismét megindult a havazás s sűrű pely-hekben hull a hó szakadatlanul. Hanem azért még mindig 3—4 fok a hideg. Az ország többi részéből is harazást jelentenek.

A debreczeni csavargókról.

— Debreczeni megfigyelések. — Sok eredeiisége van Debreczennek, a mi-ről országszerint beszélnek, mert ez eredeiisé-geknek határozott debreczeni jellemvonás-uk van s hasonlót hozzájuk nem találni sehol az országban. Ez eredei dolgokat felesleges fel-sorolni, hiszen tudja azt mindenki, hogy me-lyek azok. Van mégis egy olyan sajátságos eredeiiség a sok között, melyről még a debrec-zeni emberek sem igen tudnak többet, mint-hogy megvan, pedig mindennap látják ott a kis-uj utca szegletén. A csavargók ezek, az eredei debreczeni csavargók. Ezeknek belső életéről nem igen tud a közönség, pedig ér-dekes dolog az.

Az ilyen újságíró-ember kutatja még a csavargók belső életét is s biztosítom róla t. ol-vasóinkat, hogy van ám abban valami érdekes és eredei. Egész nap ott állanak a kis-uj-utca sarkán már emlékezett óta a csavargók, az elzúllott emberek. Ez a mostani már új nem-zedek, a rég már megölte a palinka. Külön-ben igen békés természetű emberek, a kiknek csak az az egy hibájuk van, hogy többet isz-nak, mint esznek; mikor pedig isznak, akkor vége a békés természetüknek, mindenki a maga stílusában követi el a «bűnös cselek-ményt».

A csavargók a rossz napokban, mikor nem jut ki az által való, békés polgárembe-rek módjára kaszinóznak az utca sarkán s maguk között éppen oly kedélyesek, oly tréfa-

sak, mintha mindeniknek egy-egy háza volna a Péterfián. Nincs pedig az árváknak még éj-jeli szállásuk sem igen sokszor s kénytelenek a város alatt levő szénaboglyákban maguknak egy-egy fülkét kivájni éjszákára. Ha a rend-őrség megsejti ezt, persze beviszi a jámborok-at a pinczébe. — Ennek még örvendenek szegények, mert legalább nem kell szabad ég alatt táborozniok.

Meg is van velük akadáva a debreczeni rendőrség. Túrní kell őket a városban, mert idevalók, itt születtek — nem lehet eltolon-csolni őket sehova.

A csavargóknak külön világuk van egy-más között. Általános an elismerik teljhatalmu vezérüknek Orvos Gyurkát, mert ez a leg-legmagasabb és a legerősebb közöttük. Érti is a fensőbbeséget s csak amugy félvalról ko-mazik a többi ordináré néppel. Persze Orvos Gyurka nem is ilyen amolyan fu ám. Azt mondják, a kik jól ismerik, hogy gyermekko-rában uri ruhában járt és az itteni Szilágyi-fele intézetben lakott a többi hétszilváfias fi-ukkal együtt. Fel is vitte a hatodik gimnáziumig, onnan aztán elkerült, elzúllott.

Sokat is tart magáról s mikor jól megy a sorja, még a kisebb kávéházakba is ellátogat éjnek idején. A pinczerek valtig szeretnek el-távolítani, de nem megy — küldeni meg nem merik, mert felnek bunkos ökleitől. Gyurka ilyen kor szentimentális lesz és emlegeti, hogy az a göndör fürtű fiú volt az ő apja, a híres szim-müvész, L e n d v a y Márton. A mi talán igaz is. Az apját valósággal imádja s mindég leha-golva említi fel. Hej, ha az még elne! Bezzeg másként lenne. Még azt is felszokta említeni, hogy micsoda semmik a mostani színészek az ő ap-jához képest! Mert neha még a színháza is elmegy Gyurka. Sokszor beszél Jókáiról, meg a papok kapzsi-agáról. — Mindez oly megható attól a rongyos, elzúllott em-bertől, a ki alapjában veve jó szívvel és józan észsel bír — csakhogy nagyon szereti a palínkat s mikor iszik, akkor még a rendő-rök is félnek tőle, olyan vérengző kedvében szokott lenni.

Különbben nem magános ember Gyurka. Van neki otthon «asszonya», a ki gonozza. Az is olyan elzúllott lélek, mint ő, de úgy lat-szik, szereti Gyurkát, mert igazi hűséggel ra-gaszkodik hozzá s mindég kéri, hogy neigyek, meg ha becsukják, ne keverdjék a többi pisz-kos nép közé, mert akkor soha nem megy haza m a g á b a n. — Az ő hatásának tulaj-donítható, hogy a multkor Gyurka «külön partaly-ert eszedezett, mikor becsukták. A humanus rendőr eg meg is adta neki azt.

Érdekes alak a «Mexikói» mellék névvel felruhazott csavargó. Öreg legény már, fiatal korában tengerész volt s bejárta a világot, tud is vagy tíz fele nyelven gagyogni most is. A tarsai előtt nagy a repesztusa, kivált mikor mexikói kalandjait kezdi elbeszélni. Ő is itt született Debreczenben s igaz debreczeni fiúnak hazajött meghalni, a tengerész-eletből haza-hozván azt a tapasztalást, hogy palinka nélkül nem is élet az élet.

Nem kis repesztusnak örvend a «D o b o s» sem. Ez meg a katonaságnál szolgált négy évig, mint dobos. — Onnan ragadt rá a neve. Arról híres, hogy a négy év alatt több-ször volt az egyesben, mint a szakaszban. — Mikor egyszer mégis rákerült a dobolás, hát kisült, hogy nem tud hozzá, mert a mit tu-dott is, elfeédte az egyesben. Ő is arról híres, hogy Áront tartja a világ leghölgóbb embe-rének, mert az anyji palínkat íhatik a szesz-gyárban, a mennyit akar.

A «H o r c s ö g» sem utolsó ember a társaságban. Már a kinézése is valami eredei. Nem igen van pedig mit ennie a jámbornak, mégis oly kövér, mint egy katolikus pap. A ruhája ezer meg ezer föltől van összevarro-gatva. Nem is meri letvetni soha, mert másod-szor nem tudná fölvenni — ugy hozzá tartoz-zik már a testéhez, mint a bőre.

Van még egynehány ifjabb csavargó, a kik most tanulnak az öregektől. Annyt azon-ban már mindenik tud, hogy érdemesebb a börtönben lenni részeken, mint a szabad el-vegön józan állapotban! Leontesz.

Kunz József és Társa DEBRECZEN.

SZÖNYEG OSZTÁLY.

Az idény előrehaladottsága és a raktár tulterheltsége miatt budapesti főüzletünk ható-ságilag engedélyezett szolid szőnyegárú

végeladást

rendez, minek következtében ezen szakmába tartozó cikkek itten is mélyen leszállított árak mellett adatnak el.

Kőbányai sertésáru
A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.
Január 16.
a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1 Óreg nehéz (páronként 300—400 kilgron felüli súlyban) 42.50—43.50 2. Óreg közép (páronként 300—400 kilgron felüli súlyban) 42.—42.50 3. Fialat nehéz (páronként 320 kilgron felüli súlyban) 45.—46.— 4. Fialat közép (páronként 251—320 kilgr. súlyban) 45.—45.50— 5. Fialat könnyű (páronként 250 kilgr. terjedő súlyban) 45.50 46.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 kilgron felüli súlyban) 42.50—43.50 7. Közép (páronként 220—280 kilgr. súlyban) 43.—44.— 8. Könnyű (páronként 220 kilgr. terjedő súlyban) 42.—43.50 III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 kilgron felüli súlyban) 42.—43.— 10. Közép (páronként 220—260 kilgr. súlyban) 41.50—42.50 11. Könnyű (páronként 220 kilgr. terjedő súlyban) 39.—41.—. Sertés létszám: jan. 12. napján volt készlet 91 374 darab. A hízott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hízalmai való sertés 16.— 18.—, malacz (11—20 hónapos korban felhajtott) 2059 drb.

VASUTI MENETREND.

1892. május hó 1-től.

Debreczenből indul:

Budapest-Nagy-Várud felé	reggel 8 ó. 40 p.
	déli 12 ó. 52 p.
	este 10 ó. 31 p.
Csak Nagy-várud felé	délután 2 ó. 40 p.
Szatmár felé	délután 3 ó. 24 p.
	este 7 ó. 45 p.
	éjjel 3 ó. 09 p.
Miskolcra felé	délután 8 ó. 45 p.
	délután 3 ó. 35 p.
	este 7 ó. 35 p.
B.-Szt.-Mihály felé máv-ról	reggel 5 ó. 48 p.
	vásártérről 6 ó. 04 p.
	máv-ról délután 3 ó. 19 p.
	vásártérről 3 ó. 38 p.
Füzes-Abony felé máv-ról	reggel 4 ó. 15 p.
	vásártérről 4 ó. 32 p.
Ohat-Kőcsig máv-ról	délután 5 ó. 10 p.
	vásártérről 5 ó. 24 p.

Debreczenbe érkezik:

Debreczenbe N.-Várud-P.-Ladány felől	reggel 2 ó. 44 p.
Budapest felől	délután 3 ó. 09 p.
	gyorsvonat este 7 ó. 09 p.
Csak Nagy-várud felől	reggel 7 ó. 42 p.
Szatmár felől	reggel 8 ó. — p.
	délután 12 ó. 29 p.
	este 10 ó. 16 p.
Miskolcra felől	reggel 8 ó. 07 p.
	déli 12 ó. 36 p.
	este 7 ó. 20 p.
Bud-Szent-Mihály felől vásártérről	reggel 8 ó. 03 p.
	máv-ra 8 ó. 17 p.
	vásártérről délután 5 ó. 46 p.
	máv-ra este 6 ó. 05 p.
Füzes-Abony felől vásártérről	délután 5 ó. 23 p.
	máv-ra 5 ó. 37 p.
Polgár-Ohat-Kőcsig vásártérről	reggel 8 ó. 12 p.
	máv-ra 8 ó. 27 p.

Budapestről—Debreczenbe indul:

Személy-vonat reggel	8 óra 25 pkor.
Gyors-vonat délután	2 óra 10 pkor.
Személy-vonateste	7 óra kor.

(Egységes vasuti- — zóna — idő szerint.)

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
Fomunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

Brassói és gácsi POSZTÓK

Flanel-takarók, LÓPOKRÓCZOK, Tricot, Peruvien és Toskin,
mindennemű bélesneműek,
férfi chifon ingek
1:50 1:90 2:20 2:60
minőségekben.
Gyapju alsó ingek, nadrágok
nagy választékban
SZABÓ LAJOS FIAI cégénél
DEBRECZEN, RÓZSATÉR.
(2)

Eladó
a **varga-utcai 2185. számú házastelek,**
és a **séta-kertben egy szőlő nyárilakkal.**
Értekezhetni: **Hanke Emil** ügyvédnél, mint néhai Juhász Lajosné örökösei megbízottjánál.
(22.) 2—3.

Építkezők figyelmébe!
A midőn értesitem a n. é. közönséget hogy
Építési Irodámat N.-Hatvan-utca 1095. sz. Bészler-féle házba tettem át, van szerencsém egyttal b. tudomására hozni, hogy mindennemű tervezéseket, azok kiviteli munkálatait, javításokat is, készséggel eszközölök.
Teljes tisztelettel

HEGEDÜS ISTVÁN,
(35.) építész. 1—1

VILLÁNYI saját termésű borok FÖLDVÁRY PINCEGAZDASÁGÁBÓL.
VILLÁNY. (Magyarország.)

Finom ó vörös bor	18—20—22 frt.
Első minőségű	25—28 frt.
Finom ó fehér bor	20—22 frt.
Első minőségű	24—30—35 frt.
Rizling	45—60 frt.
Schiller-bor, ó	18—24 frt.
Valódi borszesz	50—60 frt.

hektoliterenként. Villány-állomásra megrendelve. Szétküldés utánvét mellett. A hordók számítottak és a felszámított árak mellett visszavétnak, ha azok két hónap alatt bérmentve visszaküldetnek. Próbaküldemény — 100 literig azonnal teljesítetik. A természetes minőségért jótállás vállaltatik.
(504.) 4—10.

Szives tudomásul!
A közelgő farsangra nagyválasztékban érkeztek raktárra:
Báli szövetek, SZINES SELYMEK, FRANCZIA VOILE-ok, atlasz, szatin és batisztok
továbbá:
legyezők, virágok, csipkék, bali belépők, melyeket igen olcsón árusítunk el
Szabó Lajos Fiai
DEBRECZEN, RÓZSATÉR.
(3.) Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

Alapított 1865. Alapított 1865.
DIETRICH és GOTTSCHLIG
os. és kir. udvari tea- és rum-kereskedés.
A Dreher A.-féle kiviteli palackok fóraktára.
Iroda és megrendelő hely:
DUDAPESTEN, IV., régi posta-utca 10. sz. a.
Kivitteli és áttitvelli pinók Kőbányán.
Küldemények vasuton és postán utánvét mellett. Kizárólagos közvetlen bevitelünk, finom és legfinomabb minőségű teakból. Közvetlen bevitelünk jamalkai rum és első rangú francia cognac-ból, ugyancsak szintén a francia és hollandi (Ervin Lucas Bols-féle) likörökben. Különösen ajánlhatjuk a már 27 éven át közkeveltségnek örvendő elérhetlen teakeveréseinket. Mandarin-, Csásár-, Király-, Moszkvai-, Viktoria- valamint az udvari tea-melánget 1/2 kilonként 3 frttől 12 frtig
JAMAICA RUMUNK
18, 35 és 70 centiliteres és 1 1/2 literes üvegekben 40 krtól 6 frtig üvegenként.
BRASILIAI RUMUNK
saját védjeggyel ellátott üvegekben 1 1/2 liter á frt. 1.25 és 70 centiliteres á —.68 krjával. Legkisebb rendelmények leggyorsabban és pontosan eszközöltnak.
Részletes árjegyzékeinket levelező-lappal együtt, azonnal ingyen és bérmentve küldjük.
Detail tea és rum-raktáraink:
IV., Váci-utca 18., a »Koronaz-kávéház átelében.
IV., Kigyó-tér, Teleky-fele palota.
VI., Andrássy-ut 23. sz., az operaházzal szemben. (451.) 10—12.
Ismét eladókna és kávéosknak nagybaní árak különös kedvezmények mellett.

A korcsolyázás a legegészségesebb TESTEDZÉS.

közönséges	1 pár frt 1.50
niklirozott	1 „ „ 3.50
széles aczéltalppal	1 „ „ 3.50
„ „ niklirozva	1 „ „ 5.—

MERKUR
közönséges 1 pár frt 2.80
niklirozott 1 „ „ 3.50
„ extra finom 1 „ „ 4.50

JAKSON-HEINES gyakorlott korcsolyázóknak, talpra csavaró, műkivitelekre legalkalmasabbak niklirozva 7 frt 50

PATENT talp és sarokcsavarral —.90 kr.

Sikerült ajándék. Legnagyobb választék és raktár
TÓTH GYULA
(6) vasnagykereskedés DEBRECZEN, városház sarkán.

Huszoni

Előzetes hírek
helyben, vagy postán
Egész évre
Felelős
Nygyedre
Egy hóra
Egyes szám
Alap szellemi rácsat illet
emény a szerkesztőségbe
1702. sz.) bérmentve
Előzetes hírek
Teleki K. Lajos könyvk
és a kiadóhivatalban: 3
1702. sz. alatti

Báró
A ki azt b
bár valaha elé
lelküismeretét és
a hazafias érz
megcsalódott.
Fejérváry
annak, a ki vol
Ennek a v
Terézia rend é
kapta, mert va
az olaszok ellen
Nem régib
nemes bárót a
jével.
És miért?
Hát csak
a melyeket, n
miniszter az o
Ezért kap
rendjelet s ugy
büszkékben.
Hát csak
Ebbe mi t
adta s ó jól t
De már al
vunk, hogy a
jezeten magya
védséget elosz
Mert, hog
nerálisnak, az
Ugyanis
zottságának c
kérdést intézte
Ludovikában,
tisztképző inte
németül tanítar
Fejérváry
tény valódisága
is kijelentette,
miniszter lesz,
is fog megvált
Hát anny
volt okunk Fe
hogy a magya
magyar szellem
tudjon, azt sen
egyetlen magy
olyan szellem
kizárólag mag
hogy a magy
még a tanítás
— sőt, hogy
kor bünbocsán
még a vitéz ge
pesnek.
Az a kije
intézett felszól
nem hagyhat
váry báró a m
osztrák hadsere
kinti. Nem hag
hogy az egyetl
tétzetben nem
nosít meg, ha
az osztráktól
Már most
mit szól a ma
mány egyik ta
megfelelkezése
Türheti-e
kig is ama hit